

Lärarhandledning

Bokslukarna

åk 2-5

TÖP
WARTZ

Berättarministeriet

Bokslukarna

Välkommen till temaarbete Bokslukarna. Materialet har tagits fram av Stiftelsen Berättarministeriet i samarbete med Stockholm Stadsbibliotek. Vi vill ge dig som arbetar med elever i årskurs 2–5 stöd för att på ett kreativt och lustfyllt sätt öka intresset för läsning och skrivande. “Eleverna ska genom undervisningen ges möjligheter att utveckla språket för att tänka, kommunicera och lära” (Kursplanerna i svenska och svenska som andraspråk, Lgr 11).

Bokslukarna vill inspirera till gemensamma samtal där eleverna utvecklar sin förmåga att ta till sig text, anknyta till sina erfarenheter, uttrycka sina åsikter och lyssna till andras. Eleverna övar på att uttrycka sig, förklara begrepp och sätta ord på sin egen kunskap.

Temaarbetet består av minst fyra undervisningstillfällen. Dela upp lektionstillfällen i klassrummet på det sätt som passar dina elever bäst.

Upplägg

1. Inför besöket på Berättarministeriet

Berätta för eleverna att de efter besöket på Berättarministeriet ska gå till biblioteket. Ge även en generell introduktion till biblioteket. Du kan välja att lägga upp samtalet på det sätt du tycker passar dig och din klass bäst. Förslag på frågor att diskutera med eleverna:

- Varför finns det bibliotek tror ni?
- Vad kan man göra på ett bibliotek?
- Har ni något minne från ett besök på biblioteket? Vad gjorde ni/vad hände?
- Finns det ett bibliotek där ni bor?

Besök gärna bibliotekets hemsida för att hitta mer information.

2. På Berättarministeriet

Temaarbetet börjar på Berättarministeriet med **Redaktör Schwartz bokutgivning**, en kreativ övning där eleverna skapar en egen bok. Övningen innehåller gemensamt och individuellt skrivande där eleverna bestämmer bokens karaktärer och handling.

3. På biblioteket

Temaarbetet fortsätter på biblioteket där eleverna välkomnas till böckernas värld med ett öppet textsamtal och målgruppsanpassade böcker. Temat på böckerna kan variera. Klassen röstar gemensamt fram en bok att låna.

4. I klassrummet

Gemensamt eller individuellt läser ni hela eller delar av boken ni lånat på biblioteket. Före, under eller efter läsningen för ni samtal om texten. Under ett gemensamt samtal efter läsningen fyller ni i affischen **Bokrecension**. Affischen hängs upp på biblioteket. Elevmaterialet **Mina böcker** är en läslogg som kan förbereda eleverna för gemensamma textsamtal och inspirera eleverna till att fortsätta skriva om fler böcker efter temaarbetets slut.

Före

Börja med att återkoppla till besöket på Berättarministeriet och biblioteket. Vad gjorde klassen under besöket? Vilket uppdrag fick eleverna? Vilken typ av bok fick klassen med sig? Samtal före läsningen syftar till att bygga förförståelse, skapa nyfikenhet och underlätta förståelse för textens innehåll. Samtala om och uppmärksamma bokens titel, bilder, genre och författare. Du kan med fördel:

- Lyfta ord eller citat ur boken inför samtalet.
- Skriva upp viktiga ord eller begrepp på tavlan som eleverna kan följa och associera till.
- Göra en gemensam tankekarta på tavlan om allt ni redan vet om samma ämne som bokens. Fråga eleverna vad de blir nyfikna på och vill lära sig mer om. Om boken har en sammanfattning i slutet kan ni läsa den och skriva upp frågor som dyker upp inför läsningen.

Under

Ta gärna pauser under läsningens gång för att samtala om bokens syfte, struktur och språkliga drag. Du kan göra det tillsammans med eleverna och uppmuntra dem till att tänka högt och ställa frågor. I det gemensamma textsamtalet rätar ni ut frågetecken, sammanfattar innehållet fram till nu och samtalar om vad som kan hända härnäst.

Efter

Efter läsningen har du affischen Bokrecension som ditt stöd för att utveckla elevernas förmåga att sammanfatta bokens innehåll. Eleverna får då träna på övergripande budskap och beskrivningar. Eleverna får möjlighet att fördjupa sig i bokens innehåll, bearbeta och kritiskt granska den.

Stötta eleverna att beskriva bokens innehåll i samtalet efter läsningen. Du kan uppmärksamma händelseförloppet för att utveckla elevernas förmåga att behärska bindeord (därför, när, eftersom) genom att fråga: Vad hände först? Hur utvecklades detta? Vad hände efteråt? Hur avslutades detta?

Efter det gemensamma samtalet om bokens innehåll presenterar du bokrecensionen för eleverna. Läs och samtala om de olika momenten som ingår i bokrecensionen. Påpeka för eleverna att "bokens bästa" och "bokens sämsta" kan innebära mer än "bra och dåligt", det kan vara händelser som inträffat, bokens omfattning, karaktärsdrag osv. "Citat" kan vara de man minns, vackra, konstiga, spännande osv. Du kan föra det gemensamma samtalet i klassrummet eller först låta eleverna diskutera i grupp. Avsluta tillsammans med att komma överens om vad ni ska skriva i recensionen. Du fyller i affischen med elevernas gemensamma svar. Alla elever skriver sedan sin underskrift i recensionen. Bokrecensionen kommer att hängas upp på biblioteket.

Exempel på stödfrågor för att kritiskt granska bokens innehåll:

Varför har författaren skrivit boken? Vem har boken skrivits för? Hur har författaren valt att skriva om ämnet? Kan man skriva om samma ämne på ett annat sätt? Läsloggen *Mina böcker* kan du använda i undervisningen för att skriva om fler böcker och ge eleverna möjlighet att i skrift och bild formulera tankar och åsikter.

Lektionsmaterial

- Bokhäfte *Mina böcker*
- Affisch *Bokrecension*

Tidsåtgång

Avgör tidsåtgången på det sätt som passar din årkurs och planering bäst. Ni kan läsa boken gemensamt som högläsningsspass eller turas om att läsa ett stycke var. Om ni vill göra ett återbesök när böckerna och bokrecensionen ska lämnas till biblioteket, ta kontakt med oss så hittar vi en lämplig tid tillsammans.

